

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Helyben.		Vidékre küldve:	
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 . . . 50.	Fél évre . . . 8 . . . 70.		
Negyed évre . . . 2 . . . 15.	Negyed évre . . . 4 . . . 35.		
Egy óra . . . 1 . . . 7.	Egy óra . . . 1 . . . 17.		
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Felolós szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábnos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A független polgárság diadala.

(Bizottságitag választás Debreczenben.)

Az évtizedes nehéz nyomás alól végre felszabadul a mi független polgár városunk. Ébredése az országos képviselő választások idején vívott diadalokkal kezdődött. A városi tisztújításon ragyogtak át a bajnali sugarak az ébredés reggelének tisztán, emelkedetten sugárzó napjába, midőn is a polgárnagyi székbe tulajdon vért, fegyvertárs vezérét, függetlenségi pártunk nagyérdemű elnökét, Kovács Józsefet választotta meg a független polgári akarat.

Ezen diadalmas esemény még a leglustább, legközönyösebb alvókat is fölrázta és amely ébresztő, jótékonyan erősítő erővel hatott a független polgárságra, elűzvé a kétségeskedőknek lelkén borongó felhőket is, ugyanoly le-sújtó hatással volt azon ellenfeleinkre, kik politikai nyögbe verték városunk eddigi kormányzását. És az alább részletezett mostani újabb nagy és fényes diadalunk a bizonyosága, hogy a független polgári akarat a sorvasztó lidércnyomás alól teljesen szabadult és saját életének az irányításában, vagyonának a miként való behasználásában, közigazgatási, mint társadalmi téren a bitortolt jogokat számon kéri; sőt jogaival új életet is kezd.

Nem barátja, de legveszedelmesebb ellensége a polgárságnak az, ki kárhoztatja az életerő eme hatalmas, szép, üdvös jelenségeit. Nem barátja, de legveszedelmesebb ellensége a polgárságnak, ki nyíltan vagy bár alattomosan szegül ellene annak, hogy az a bilincseket magáról porba rázza és jogaihoz való szabad akaratát való-sítsa. A ki mégis a régi nehéz ígézet bódító mámorától kábultan a független polgársággal szembe állván bilincseket csörget — sorsára érett. Bukása érdemelt bukás és nem a mi feladatunk, hogy csöndes részvétellel siratgassuk e rendszer bus lovagjait. Más, szebb a mi feladatunk. További kitartásra, további küzdésre, további éberségre kell buzdítanunk a független polgárságot, ne tankadjon, ne zsidbadjon el, de öntudatos türelemmel építse a fecskéfészket, önállóságunk, jólétünk, békés együttélésünk és működésünk fecskéfészket, melyből még nálunknál is erősebb, diadalma-

sabb jövő nemzedékek kerekednek szárnyra

Amde elősmerést adunk az első építgetőknek is. — Független polgártársak, nemcsak a helyi és országos függetlenségi párt vezet ség, de a magyar független eszményekért küzdő önzetlen, igaz magyarság nevében is hajtunk előttek zászlót, kik az utóbbi napok méltóságos és üdvös diadalival példát mutatnak a magyarhaza független magyar polgárainak.

Most már bizonyos, hogy ébren vagytok. Semmi nyílt, vagy alattomos ellenséges erő nem nehezédhetik és nem nehezédik zsidbasztólag, bénítólag rátok. A dermedt jégvirágok helyett igazi virulás következik, mert természetesen következnie kell. Hisz a tegnapi, héttől tartott köztörvényhatósági bizottsági tagválasztás páratlan fényes sikere és diadalma tagadhatatlan bizonyosság, hogy a független polgárságnak minden rétege át van hatva pártunk eszményeitől és hogy az önkormányzati jogot nem engedik tovább elődi árendába üzérkedőknek. A polgárság szóval, mint tettekkel munkálkodni akar városának és saját magának boldogulásán, építésén, melytől őt eddig, mint pórázon vezetett kiskorot zárták ki.

Országgyűlési képviselő választások alkalmával sem igen mutatkozott olyan érdeklődés, a milyen érdeklődéssel folytak le a tegnapi köztörvényhatósági bizottsági tag választások. A független polgárság lelkesen tömör seregével a végső erejét feszítő muszáj párt is utolsó szálíg szavazáshoz vezényelte csüggedt, kedvetlen, kényszerű, megfogyott, züllött mezei hadait. És mégis mit értek el eme végső erőfeszítésökkel? Vereséget szenvedtek minden vonalon. A piaczi, hatvan, csapó, Péterfia és Kossuth-u. ker.-ben teljesen a független párt, a független polgárság jelöltjei győztek, a muszáj párt minden jelöltje bukott; sőt még a hivatalnoki, jobb sorsra érdemes kényszer-szavazókkal agyonduggatott Varga utcái kerületben is, a kormánypártiak utolsó fellegvárában is győzött egy jelöltünk.

Mi tehát elégedetten hivatkozhatunk tegnapi sikeres küzdelmünkre, sőt büszkén sorozhatjuk azt eddig elért győzelmeink legszebbjei közé. Ezek után nyilvánvaló, hogy a muszájpárt

talajt vesztett Debreczenben. Nyilvánvaló, hogy a függetlenségi párt tömör, öntudatos, önértetes, lelkes sereget képez, ereje napról-napra növekedik, ugyanígy hogy a debreczeni polgárságot példaképpen állíthatjuk a magyar városok polgársága elé. Zászlót hajtva cselekedjünk ezt.

A győzelmi napok után a Kossuth Lajos zászlóját, a nemzeti függetlenség zászlóját lobogtatva köszöntünk titeket mindnyájatokat debreczeni polgárok, kiknek a vívott győzelmekben küzdő részetek van és kiknek köszönhetjük a köztörvényhatósági bizottsági választásnál nyert tegnapi fényes győzelmünket is.

Pártunk érdemes, fáradhatatlan, buzgó vezetősége, pártelnökség, utcai elnökök, eljáróink mindnyájan érdemek, hogy a legteljesebb elősmeréssel említsük fel őket. Amde mint sereg nélkül a legkiválóbb vezérek sem cselekedhetnek, elsősorban és főképpen titeket dicsőítünk és dicsérünk e helyről független érzésű polgárok, a kik öntudatos, hű szavazatokkal, fáradozásokkal győzelmünket biztosítottátok. Még ezen önzetlen, derék független polgárseregből is különös dicsérettel emeljük ki a piacz-kerületbeli győzelmünkre döntő szavu és hatásu tanyai választó polgártársainkat, kik a zord tél idején szánon fáradtak a napi távolságra fekvő tanyáikból és Balmazújvárosról, hogy a független polgárok jelöltjei mellett szavazzanak. Hódoló elősmeréssel hajtjuk meg előttek a zászlót, melyre hazánk függetlensége van írva. És higgyétek el, legyetek meggyőzve, hogy önmagatok függetlenségének, virulásának bástyaházát építitek, arany kalászt termő mezőit barázdáljátok, az erőgyarapító jövőt alapozzátok midőn elveink mellett tartatok, elveinkért küzdetek önzetlen derék, nemes magyar testvérek. Isten áldjon titeket.

Ifjabb Móricz Pál.

A választás eredményéről az alábbi tudósítás számol be.

I. Kerület (Csapó utca.)

A csapó utcái kerület polgárai a városgazdai hivatalnál szavaztak. Elnök volt Nagy Ferencz, szavazatszedő bizottsági tagok és bizalmi férfiak - Király Gyula, Bihary István, Kálmánchelyi Mór, Náday

Rezső, Szabó József és Nagy Károly. — A választás eredménye a következők:

Beadtak összesen 393 szavazatot: Ebből legtöbb szavazatot kaptak: Otrókocsi Végh János 295, Dr. Kalmár Barna 292, Váray János 282, (uj.) Szinay Gyula 281 (uj.) Dávid Mihály 295, Varjas János 285, Szabó József 281,

szavazatot, akiket tehát bizottsági tagoknak megválasztottak.

Szavazatot kaptak még: Dr. Balkányi Ede 39, Biczó Gyula 83, Kovács Lajos 92, Nagy Ferencz 93, Pásztor Gyula 96, Szilágyi Imre 89, Tolnai Kornál 88.

II. kerület (Péterfia utca.)

A Péterfia-utcai kerületben az év. ref. egyház temében folyt le a választás. Elnök Tüdös János volt, szavazatszedő bizottsági tagok és bizalmi férfiak lettek Pongó Lajos, Heykal Ede, Mayer Jenő, Csobán József Kurucz Miklós.

Beadtak összesen 419 szavazatot. Ebből legtöbb szavazatot kapott: Id. Kéki Sándor 313, Török Balint 310, Kurucz Miklós 310, Seres András 310, L. Nagy Balint 305, Somogyi Pál 301 (uj.) Faragó András 300,

szavazatot, akiket bizottsági tagoknak megválasztottak.

Szavazatot kaptak még: Dávidházy Kálmán 109, Bartha Béla 95, Csiky Lajos 95, Füleky Pál 95, Mayer Emil 92, Jobbágy Imre 88, Toth Kálmán 86 szavazatot,

III. kerület, Hatvan utca.

A Hatvan utcai kerületben a választás a főreáliskola nagytermében folyt le. Elnök Lengyel Imre volt. A szavazatszedő küldöttség tagjai Csath Zsigmond, Kulesár Andre, Öry Mihály, Simon István, Széll Kálmán, Lichtmann Armin, Pávay Gyula voltak.

A szavazás eredménye a következő:

Beadtak összesen 436 szavazatot. Ebből legtöbb szavazatot kaptak: Kertész Mihály 275, Zöld János 271, Dr. Bacsó Deczö 268, (uj.) Kulesár Andre 268, Jámbor István 265, K. Kiss József 264, (uj.) Salánki Ferencz 261, Szücs István 259, (uj.)

szavazatot, akiket törvényhatósági bizottsági tagokul megválasztottak. Szavazatot kaptak még: Kiss Áron 108, Mihalovics István 100, Dr. Boldizsár Kálmán 99, Dr. Somogyi Zoltán 99, Pásztor János 67, Tóth Béla 95, Reich Hermann 82, Schneer Sámuel 79 szavazatot.

IV. kerület, Piacz-utca.

A Piacz-utcai kerület a városháza nagytermében szavazott. Választási elnök volt dr. Kemény Mór, szavazatszedő bizottsági tagok és bizalmi férfiak voltak Veress Sándor, Lichtblau Albert, Forgách Károly és Reichmann Manó.

Leszavazott összesen 613 polgár. Ebből legtöbb szavazatot kaptak:

Fejér Ferencz dr. 399, Kiss Áron 385,

Freund Jenő dr. 384, Burger Péter dr. 371, Kövendi Domokos 358, (uj.) Kecskés István 341, (uj.) T. Nagy János 324, (uj.) Koppányi Dávid 304, (uj.) szavazatot s így ezeket hizottsági tagokká megválasztották.

A megválasztottak után legtöbb szavazatot kapott Kernhoffer József 266-ot, ennél kevesebb szavazattal bírtak Bechert Manó, dr. Kérészy Zoltán, dr. Popper Mór stb.

V. kerület, Varga-utca.

A varga utcai polgárok a megye háza nagytermében szavaztak. Elnök volt Irinyi István dr. Beadtak összesen 526 szavazatot.

Ebből legfőbbot kaptak:

Dr. Wolafka Nándor 310, Dobieczy Sándor 308, Váczy János 290, Jobbágy János 268, Szentessy János 265, Derekaszy István 245, (uj.) Nagy Sándor dr. 230, (uj.) Józsa Vincze 229, (uj.) szavazatot, a kiket bizottsági tagokká megválasztottak.

Szavazatot kaptak még: Gróf Dégenfeld József 226, Reichmann Armin 189, — Tót Gergely 204, Kardos Samu dr. 189, Szakács András 196, Tolnai Kornél 226, Pogany Armin 207 szavazatot.

VI. kerület Kossuth utca.

A Kossuth utcai választók a városháza kis tanácstermében szavaztak. Elnök Rickl A. Szavazatszedő bizottsági tagok és bizalmi férfiak Szent Királyi Tivadar. Némethy László, Herváth Istvan, Herczeg János, Kulesár Gábor.

Beadtak összesen 426 szavazatot.

Ebből legtöbbet kaptak: Bakonyi Samu 337, Némethy László 336, Némethy Sándor 334, Kulesár Gábor 334, Kálmán András 329, Herczeg János 325, Juhász Ignác 321, Böszörményi Mihály 321 (uj.)

szavazatot, akiket bizottsági tagoknak megválasztottak.

Szavazatot kaptak még: Zádor Lajos 87, Tüdös János 85, Lakatos Gábor 81, Hadházy Ferencz 79, Csúrka István 76, Hajdu Zsigmond 76, Lukácsi András 72, Pápay János 82 szavazatot.

A választás iránt oly nagy volt az érdeklődés, aminőt hosszú évek óta nem tapasztaltunk. Arra egyáltalában nem is emlékeznek, hogy 3—400-nál több bizottsági tag szavazott volna és ezuttal pl. a Piacz-utcai kerületben 613 választó szavazott le.

A fényes győzelem öröme tegnap este bankett volt a Korona és a Dréher vendéglőben. Különösen a Piacz és Hatvan-utczákon kivitt fényes győzelemnek örültek legjobban, ahol ezuttal a szabadelvű pártnak minden jelöltje kibukott.

A hajduböszörményi tüzoltó egyesület ügye.

(Egy végzés és egy felebbezés.)

Többször irtunk már a hajduböszörményi tüzoltó egyesület ügyéről, hol a volt

főparancsnok nem számolván, a város megvonta az egyesülettől az anyagi támogatást, de azért Pápai urat nem számoltatta meg, sőt még az együletet akarta megölni. A tüzoltó egyesület élére, mint új főparancsnok Dobó Sándor állítottván, a ki nem igen szokott sem a maga, sem a más árnyékától félni, felhívta Papait az egyszerű, formális és barátságos elszámolásra. Papai avval, hogy az ő számadása pecsét alatt van, vissza utasította Dobó jóakaratu közeledését, sőt ugyanazon estén sértette őt és másit is. Ez az előzménye az 1474 kor. 20 filléres tandíjnak, melylyel Dobó még nincs meg elégedve és nem lehetetlen, hogy továbbra is neki lesz igazza.

E dolgot nem az embervadászatért tesszük közvé, hanem azért, hogy a közélet szinpadán sippal, dobbal, görög tüzfénnyel szereplőknek mementót csináljunk:

Ime a végzés:

12431

1902

A vármegye főszámvevője a hajduböszörményi önkéntes tüzoltó egyesület 1893 1899 évi számadásai felül vizsgálása eredményéről jelentést tett.

A vármegye főszámvevője folyó évi 529 szám alatt kelt jelentése alapján a felosztott hajduböszörményi önkéntes tüzoltó egyesület volt pénztárnokát U Szabo Martont az 1895 évi decz, ho 1 ső napjától az 1899 év Január hó 10-ik napjáig a tüzoltóegyesület által rendezett bali jövedelmekről beadott és kellően okmányolt számadásból kifolyó további kötelezettségek alól a szokott óvások fentartása mellett felmentem.

Ellenben a felosztott tüzoltóegyesület volt főparancsnokát Pápai Károlyt, ki Hajduböszörmény város pénztárából az önkéntes tüzoltóegyesület céljaira általa felvett összegeket is kezelte, az 1894 és 1898 évi számadásából kifolyólag összesen 737 frt. 10 krt tehát 1474 kor. 20 fillért a naplók szerint is nem a tüzoltóegyesület célzatainak megfelelően, hanem nagyobb részben dorbézolásokra felhasznált, de e czimen sem igazolt, csak állított kiadások visszatérítésére és a marasztalt összegnek valamint az 1898 évi számadásban kimutatott 2 korona bevételi többlet és az 1899 évi pénztámaradvány 4 korona 84 fillérnek ezen határozat jogerőre emelésétől számított 8 nap alatt Hajduböszörmény város tüzoltó alapja javára a városi pénztárba való befizetésére kötelezem és pedig:

1. Az 1894 évi számadásból kifolyólag Ferenczy Sándor koresmárosnak a napló 19 tétele szerint az 1891. évi május 22-én hely. egy hordó sör és borért fizetett 46 kor. 90 fillért. Miegel Alajos koresmárosnak a napló 49 tétele alatt szeptember hó 24-ik napján kifizetett 89 kor. 96 fillér. a napló 79 tétele alatt dec. hó 21-én a tüzoltóknak vacsora s bor 25 kor. 20 fill. összesen 162 kor. 66 fillér.

2. Az 1895. évi számadás alapján: 5 tétel Január 2. zenekarért elvállalt takarékpénztári váltó 200 korona. 37 tétel Juni 13 Szabó Ferencz nyomdásznak 14 kor. 60 fill. 38 tétel Junius 20. Lövinger Mórnak 1 hordó ser 16 kifli 16 koroua 64 fillér. 43 tétel Junius 30 Ferenczi pandurnak hely és ételekért 47 kor. 71 fill., 54 tétel aug 6. Bruder Placht (Lotka hangszeréért) 30 kor 88 fillér, 55 tétel aug. 18. Pápai Károly és Imre Józsefnek kolozsvári utra 100 korona, 58 tétel aug 26. Kiss Lajosnak 40 korona, 59 tétel aug. 26. Ferenczi Sándornak 28 kor. 50 fillér. 72 tétel November 2. Kovács karmesternek 40 kor. 73 tétel November 2. Katz Hermannak 8 korona. Összesen 526 kor. 32 fillér.

3. Az 1896. évi számadás alapján: 6 tétel Január 1. Karmesternek nyugta nélkül 66 kor. 8 tétel Január 31 ugyanaz 66 kor. 26 tétel ápril 20 zenekar segítség nap és ellátás 20 kor. 28 tétel Junius 2. 33 tétel Jul 2, 37 tétel Julius 31 karmesternek a 66-66 korona a 3 tétel összege: 198 kor. 40 tétel augusztus 16 Budapesien lakás 31 kor 20 fillér, 44 tétel Szeptember 30 karmesternek 66 kor. Összesen 2 pont 447 kor. 20 fillér.

4. Az 1897. évi számadás alapján: 18. tétel Julius 20 laktanya bérletre (végrehajtó) 200 korona.

5. Az 1898. évi számadás alapján: 35 tétel Julius 15. 3 darab kézi fecskendő nyugta nélkül 15 kor, 44 tétel Nov. 5. és 45 tétel Deczember 31 Nagy Gábornak a 10-10 kor. 20 kor. Összesen 35 kor.

6. Az 1899. évi számadásból kifolyólag 2 tétel Január 2 Hunniannak 62 fillér, 3. 5. 7. 9. 10. tétel számok alatt Nagy Gábornak a 10 kor. Összesen 50 korona. 12 tétel szám alatt Junius 20 án fátzol és keztyű 9 korona, 22, 23. 25 tétel számok alatt Nagy Gábornak a 10 korona összesen 30 kor. — Összesen 103 kor 62 fillér, vagyis 1474 korona 20 fillér.

Elmarasztalendő volt Pápai Károly mint az önkéntes tűzoltó egyesület főparancsnoka tehát vezetője, mert a városi pénztárból általa felvett és kezelt összegekből ezen határozatban kitüntetett különben is nem a tűzoltó egyesület célzatainak megfelelőleg tehát jogtalanul felhasználta 1474 kor. 20 fillérnek a kiadását számadása rendén nem is igazolta és bár a folyó évi szeptember hó 22-ik napján 9776 szám alatt kelt rendeletem folytán a városi polgármester által fellet hiva azok okmányokkal igazolását meg sem kísérelte, sőt a város polgármesteréhez intézett, itt bemutatott jelentésében a kiadások igazolására magát képtelennek jelentette ki.

Miről Hajduböszörmény város polgármestere és ennek utján Pápai Károly és a pannszemelő Dobó Sándor hajduböszörményi lakosok értesítettek.

Debreczen, 1902. december 6.

Rásó Gyula

kir. tanácsos alispán.

Nagyságos kir. tanácsos alispán Ur!

A folyó évi deczember 6-án kelt s 12431/1902 számot viselő s a hajduböszörményi önkéntes tűzoltóegylet 1893-1899 számadásaira vonatkozó végzése ellen tisztelettel

felebbezéssel élek.

Három szempont az, melyre vezetem felebbezésem okait.

1. A végzésből azt veszem ki, hogy a vizsgálat kiterjeszkedett a bali jövedelmekre (melyekben találtatott), másodsor a várostól felvett subventióra, hol oly hűtlen kezelés forog fent, hogy 1474 kor. 20 fillér visszafizetésére van Pápai volt főparancsnok kötelezve. Drága tandíj, de ez még nem elég, mert az én panaszom, melyet a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumhoz beadtam kiterjedt az egyesület szerelvényeinek, iratainak, pecsétjének számbavételére is. A miniszteri leirat erről is szól, pedig e tekintetben a vizsgálat meg nem történt, kérem ezt pótolni különösen, hogy a Beke Antal ur által a polgári zenekar részére beszerzett, a Pápai Károly által a tűzoltó zenekarhoz átvett 4000 korona értékű hangszerek hol vannak? Ez egy vagyon, melynek elkallódását tűrni nem szabad. Kérem e tekintetben a vizsgálatot, a számoltatást kiegészíteni oda Beke Antal urat meghívni s Pápai az összes tűzoltói irományok, tár-

gyak, felszerelések stb.-nek kezelésem alá leendő átadására kötelezni.

Sajnálattal konstatom, hogy én mint az érdekelt önk. tűzoltóegylet főparancsnoka e megszámloltatáshoz meg nem hívtam.

2. Felebbeznem kell a hivatolt végzést azért a tévedésért is, melyet a főszámvevő ur nem tudom, hol szerzett, mintha a hajduböszörményi önkéntes tűzoltó egyesület feloszlott volna.

Az egyesület alakulásánál soha sem volt erősebb, mint most, mert oly 41 férfuból áll, kik a legkiválóbb buzgalmat tanusítják a vész idején.

Tudomásának kellene az alispáni hivatalnak lenni, ha az egyesület feloszlott volna, de midőn a névsort mellékelem, igazolja, hogy csak 20 taggal vagyunk kevesebben mint a debreczeni tűzoltó egyesület, utalok Hajduböszörmény város polgármesterének évi jelentésére, hol egyesületünk mint működő és élő egyesület van felemlítve.

Méltóztassék bárkit megkérdezni, sőt a tüzesetnél a rendőrséget hivatalosan képviselő Polgári Imre csendbiztost is, hogy az egyesület él és annak tagjai működnek.

A feloszlottnak állítani az egyesületet vezedelmes konzekventiára vezette a végzést hozó kir. tanácsos alispán urat, midőn azt mondja, hogy Pápai a marasztalt összeget „Hajduböszörmény város tűzoltó alapja javára a városi pénztárba fizesse be.”

Az a pénz a tűzoltó egyesülettől vonatott el, a tűzoltóegylet szenvedett sérelmes rövidséget, a tűzoltók kezdtek kibontani a csomót, melybe Pápai bekötözte hűhó működésének silány aktáit.

A tűzoltóegylet él hiszen 2427/1902 k. a reedőletében a kjr. tanácsos alispán ur is elismeri és kétségbe nem vonja ezt, így mást nem illehet a pénz mint az önkéntes tűzoltóegyletet.

Azért esedezem méltóztassék elrendelni, hogy ugy a pénztár maradvány, mint az 1474 kor. 20 fill. a önkéntes tűzoltóegylet pénztárába fizetendő.

3. Hajduböszörmény város tanácsa az 1898-ik évben felhívta Pápai, hogy számoljon el, mert addig a tűzoltóegylet segélyt nem kap. A város érvényt nem szerzett határozatának sőt ugy pártfogolták e férfiut, hogy e miniszteriumhoz kellett fordulnom megszámloltatása elrendeléséért.

Most midőn — már nyí a hogy — számolt kérem kötelezni. Hajduböszörmény városát, hogy az egyesületnek négy évről bentmaradt 4000 korona segélyét azonnal adja ki. Más mulasztásáért a vész esetén működött egyesületet büntetni nem lehet. Különben is kijelentem, hogy a Pápai dorbézolásai miatt, erősen büntetett egyesület szerzett jogainak védelmére a polgári perutján is lépéseket teszek. Am hadd lássék meg minél jobban ama tehetetlenség, melylyel a hatóságok egy büszkeségében nagyranőtt nagyon is köznapi emberrel szemben viseltettek és a kit én nem önmagáért, de csaiadjáért a nyilvánosság terén való önleplezésre ki nem allítottam volna, ha a közérdek nem kívánja, a mely előtt az egyeni tekintetek el kell törpülni.

A felettes hatóság döntésétől teszem függővé, hogy az egész ügyet nem teszem-é át a kir. ügyészséghez: Kérem azért nagy figyelembe venni egyesületünk érdekét s szerzett jogait.

Hajduböszörmény, 1902 decz. 18.

Tisztelettel

Dobó Sándor.

Délutáni levél.

(Egy népköltőről.)

Csodálatos, erős tehetségek szunyadoznak a mi magyar népünkben. Azonban a körülményeknél fogva a legtöbbször a csirájában vész el a tehetség.

Mostan is ilyen a népközléből patant eredeti östehetségről emlékezem, mivel Jánosi Zoltán tisztelt barátom illetőleg szeretett ősz püspökünk, főtisztelőtű Kiss Áron püspök ajánlata után ösmerkedtem meg. Érdemes volt megösmerni.

Nem mindennapi gondolkozásu tehetségű népköltő ez, neve szerint Bóné István. Magyar földműves családnak a sarja. Három elemi iskolát végezett csupán és azután vaserős önszorgalom, önképzés után, küzdelmes években szenvedve, de nem törve meg, a magyar nép érző lelkű fia, itéletet váró és a komolyítéletre érdemes költemény kéziratköttel lép a nyilvánosság elé. Csiszolt, kifogástalan költői alakban és sorokban tárja fel előttünk, zamatos, kedvesen csengő szép magyar nyelven, magyar népünk szunnyadó lelkét, rejtett érzéseit, a pattogó venyige ropogó tűzénél, a félhomályos kulyhókban ossanó gondolatokat . . ., hol is a szomszéd apró kunyhókból gyűlt földik különös érdeklődéssel hallgatják a vándor népköltőt, ki az országuton gyalogszerrel csapásolva halad a falvak felé, ódon uriházakban, papoknál, tanítóknál, gólyafészkes kéményű gazdák portáján keresve, kérve az eszmények barátait, hogy írásainak megjelenését, nyomás alá adását megrendelésökkel tegyék lehetővé.

Én e népköltőnek a költeményeiből néhányat olvastam de tiszteletes Jánosi Zoltán barátom, olvasgatta és olvasgatja az érdekes gyűjteményt, melyre vonatkozólag Rákosi Jenő, Bartók Lajos, mint levelök bizonyítja, legmelegebben, elősmeréssel nyilatkoztak és ugyanigy nyilatkozik Kiss Áron püspök is, ki a népköltőnek korábbi évekből, még a fehér magyar faluból ösmerőse, ugyanigy nyilatkozik tiszteletes Jánosi Zoltán is, a nyomtatásra érdemesnek ítelve azt; de a nép ezen érdekes fiával beszélgetvén: magam is azon meggyőződésre jutottam, mindnyájunk pártfogására érdem s Bóné István népköltő, ki az országutakon gyalogszerrel csapásolva bolyong a szép eszmenyektől vezéreltetve, hogy jó magyarok támogatásával nyomtatásban örökíthesse meg a nép lélektől ragyogó írásait. Hazafiság, tiszta eszmenyiség, föld és népszerűtet jellemzik e nehéz helyzetű népköltőt, kit szeretettel ajánlok mindnyájatoknak.

Szabad Hajdu.

Nyár végén.

Mulik a nyár, hullnak a virágok,
Zöld rét helyett a tarlókon járok,
S a mint járok száraz tarló felett,
A szép múltba visz az emlékezet.

Emlékezet! . . . Vagy mit is beszélek?
Hat én már csak emlékekben élek?
Nem is láttam még napomat délen,
S botorkázom a sötét éjfélen.

ifj. Bóné István.

NAPI HIREK.

Borraivaló.

Ujév közeledik. Ez a borraivalók igazi napja. Amennyi ember ezen a napon borraivalót vár, azt kiszámítani ugyancsak nehéz dolog volna. Megesontosodott statisztikusok is kétségbeesnének, ha erről pontos adatokat követelnének tőlük.

És sokan, nagyon sokan sápadozva gondolnak arra, hogy a rendes költségeken kívül ez aldoit ujéven mekkora összeget visz el a borraivaló.

Bizonyára nem azokon a szegény embereken mulik a dolog, akik ezen a napon borraivalót várnak. Nem is szeretnék, ha megrövidülnének most ujév napján. Mert ezek talán felesztendeig örülnek azon, hogy kaptak ujévkor borraivalót és felesztendeig örülnek azon, hogy ujévkor megint kapnak borraivalót. Ha már ilyen a rendszer, hadd legyen bőséges az ujévi borraivaló-aratás. A szegény ember ugyancsak rászorul.

De éppen az a baj, hogy ilyen a rendszer.

Meglehetősen szomorú rendszer ez. A közönség voltaképpen nem a szegény embernek adja a borraivalókat, hanem a gazdagnak, vagy legalább is a tehetősnak. Ez furcsán hangzik. Pedig úgy van. Vagy azt hiszi talán a fűrdővendég, hogy a kiszolgáló személyzetnek adja a borraivalót? Dehogy annak! A fűrdőtulajdonosnak adja, aki embereit rosszul fizeti, tudván, hogy a borraivalóból azok jobban megélnék. Egész üzleti szervezetek vannak, amelyeknek fundamentuma a borraivaló. Mindenütt az üzlettulajdonosok spukulálnak a borraivalóra és ily fizetést adnak a személyzetnek, amelyből azok nem tudnak tisztességesen megélni.

Ebbe a közönség már beletörődött. Ugy nevelték nálunk a publikumot. A közönség egy része még fitymalva nézi is a kávéházi vendéget, a ki nem ad borraivalót és gunyos megjegyzésekkel is kíséri. Így vált udvarképessé, ugyszólván a borraivaló. Azok, a kik borraivalót kapnak, nem is gondolnak arra, hogy az tulajdonképpen ajándék, alamizsna-féle, a mit férfi önértet el nem fogad normális körülmények között. A férfi a munkája díját önértettel fogadja el; de alamizsnát, vagy olyan pénzt, a mely arra emlékeztet, visszautasít.

Ez ellen hiába filippikázunk és filippikázunk a múltban. De az csakugyan elfajulása a borraivaló rendszernek, hogy hivatalos alkalmazottak, a kik állami, vagy városi szolgálatban állnak, szintén ott vannak, (legalább ujévkor) a borraivaló kérők közt. Levélhordó, táviratkihordó, a kézbesítők egész serege várja az ujévi borraivalót. Pe-

dig ezeknek a tisztos megélhetéséről az állam, a város, szóval a központi hatóságnak kellene gondolkoznia. Olyan fizetést kellene kapniok, a mely a borraivalót fölöslegessé teszi.

Erre ramutatni talán nem is nagyon hálás, de végre mégis kötelesség.

És ismétlem, nem a szegény emberek ujévi aratását akarjuk csökkenteni: Hanem a közönségnek kivánnia kell, hogy azok, a kik alkalmazottakat tartanak, egyesek vagy szervezetek, adjanak embereiknek olyan fizetést legalább a jövőben, a melyből gond nélkül és tisztességesen meg tudjanak élni.

Akkor önmagától fog megszűnni a borraivaló.

Tom.

A színház új felügyelője.

A debreczeni városi színháznak ezideig Oláh Károly tanácsnok volt a felügyelője. Oláh Károly tanácsnok végezte a kulturtanácsnoki teendőket, melyhez a színészet ügye is tartozik. A közgyűlés az üresen levő tanácsnoki állást nem töltette be, hanem azt határozta, hogy a főjegyző is vezessen külön ügyosztályt. A kulturtanácsnoki ügyosztálynak nem volt ezideig külön gazdája, de most, az új tanácsni beosztás szerint a kulturális és közművelődési ügyeket egy tanácsnok maga fogja végezni. Ennek az ügyosztálynak Csóka Samuel új tanácsnok lesz a vezetője, ki, miután a színészet is a kulturügyekhez tartozik, a színház felügyelője is lesz.

Az új városi tanács munkabeosztása.

Az új városi tanács holnap délután az új polgármester Kovács József elnöklésével ülést tart, melyen az egyes tanácsnokok munkamegosztását, az ügyosztályok vezetését állapítják meg. Az erre vonatkozó tervezet már kész van és azt el is fogadják. Eszerint Vecsey Imre főjegyző szintén átveszi egy ügyosztály vezetését és pedig a jog és pénzügyeknek, melyek eddig is az ő kezében voltak, fontosabb részét végzi a főjegyzői teendők mellett. A főjegyző mellé beosztják Kovács Kálmán tb. aljegyzőt. A gazdasági ügyosztály Király Gyula, a rendészeti, közegészségügyi osztályt Körner Adolf, a katonai ügyosztály Oláh Károly tanácsnok kezében lesz. Az új tanácsnokok közül Csóka Samuel a kultur és közművelődési ügyeket vezeti és ő lesz a színházfelügyelő is, az adó ügyosztály vezetője pedig Szabó Kálmán tanácsnok lesz. — Az aljegyzők közül Varga Károly aljegyző a jog és pénzügyi bizottság ügyeinek egyik részét, Tóby Elek dr. második aljegyző a rendészeti, közművelődési ügyek kisebb fontosságú részét fogja végezni. Tóth Emil dr. az árvaszékhez lesz beosztva és V r-

ga Elemér dr. negyedik aljegyző lesz a polgármesteri titkár. Illéssy Gyula tb. aljegyző a szegényügyeket végzi.

Istenitisztelek.

Ó év utolsó napján délután: Nagytemplomban: Erdős József tanár, Kistemplomban: Kiss Albert lelkész, Ujtemplomban: Csighy Andor s.-lelkész, Ispotályban: Könyves Tóth Kálmán lelkész.

Uj év első napján d. e.: Nagytemplomban: Dicsőfi József lelkész, Kistemplomban: Szabó Bertalan püspöki káplán, Ujtemplomban: Csighy Andor s.-lelkész, Ispotályban: Könyves Tóth Kálmán lelkész, Szegényházban: Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Csapókeri imaházban: Kovács János népisk. felügyelő.

Az ágost. hitv. ev. templomban. Ó év estéjén d. u. 5 órakor Materny Lajos főesperes.

Uj év napján d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes.

Az utolsó tanácsülés.

A régi városi tanács ma tartotta az évben utolsó ülését. Ezen az ülésen Komlóssy Arthur főjegyző elnökölt, ki mint a tanács tagja szintén utoljára vett részt az ülésen.

Debreczen városi közönsége

Értesítettik, miszerint a városi szeszadópótlékot kezelő hivatala 1903. január hó 1-től az állami bor- és husfogyasztási adókkal együtt Széchenyi utca harmadik szám alatt fog kezelni, felhivatnak az érdekelt felek, hogy a városi szeszadópótlék alá tartozó szeszadók 1903. év január hó 1-ő napjától Széchenyi utca 3 szám alatt jelentsek be. A városi számvevőség.

Freund Jenő gyászja.

A debreczeni ügyvédi karnak egyik rokonszenves és pártjának lelkes tagját súlyos csapás érte. Testvéröccse Freund Pál nagykereskedő Budapesten 35 éves korában tegnap elhunyt. Freund Jenő tegnap este elutazott testvére temetésére.

Paphallgatás Hajduböszörményben.

Hajduböszörményből írják: Vasárnap délelőtt a János Zoltán debreczeni pappá történt megválasztásával megüresedett h.-sámsoni ekklesia hívei, mintegy 60-an a h.-böszörményi ref. egyház kiváló képességű ifju segédlelkészét, Tiszt. Bokros Eleket hallgatták meg, kit a hívek nagy többsége rendes lelkészül akar megnyerni. A Bokross tiszteletes képességét, melynek pár évvel ezelőtt, mint kollegiummunknak jeles növendéke is számtalan tanujelét adta, s az a közbecsülés és igaz szeretet, mely Böszörményben körülveszi, elég biztosíték arra, hogy a sámsoniak megválasszák.

Halálozás.

Mendelovits Adolf városi adóhivatalnok e hó 28-án reggel Karcagon, hová ünnepelni ment, sziv szélhűtés folytán hirtelen meghalt. Temetése ugyanott 29 én volt.

Lám Sándor

üveg és porcellán üzlete Piacz és Hatvan-u. sarkán.

Ajánlja leszállított áron ebédlő, szalon és hálószoba függő lámpáit. Elvállal képkeretezést aranyozott, barok secessió s rámákból diszes kivitelben rendkívüli olcsó

árakon. A n. é. közönség becses pártfogását kéri

tisztelettel
Lám Sándor.

Az ispotályi fiiskola megnyilik.

Az ispotály-utcai fiiskolát pár héttel ezelőtt az erős kanyaró miatt bezárták. Most hogy a járvány városzerte megszűnt, Sarváry Gyula dr. tiszti főorvos intézkedett, hogy az iskolát január 5-én újból megnyissák. A tanítás tehát az ispotályi iskolában január 5-én ismét kezdetét veszi.

„Kutmérgezés“

című hírre vonatkozólag vettük is készségesen közöljük alábbi helyre igazító sorokat: Kedves Szerkesztő uram! A debreczeni ujság tegnapi számában „kutmérgezés“ címen közölt ujdonság átvételének mellőzésére kérem. A nevezett lap ujdonsága a megmérgezett kuthoz az egész rendőrséget mozgósítja; nem volt az én udvaromon sem rendőrbiztos, sem rendőrorvos, a kutat sem zárták el, avagy pecsételték le; de erre nem is volt szükség, mert valamelyik szomszéd kiutasított rendetlen cselédje által a kut szivatyujába töltött gyantás keverék rövidesen eltávolítottán, a kut vize ismét élvezhető. Az egyidőre kellemetlenné vált, kétségkívül rossz indulatú kihágásnak az udvaromból vizet hordató szomszédok cselédjeinek kizárása lett a következménye, melynek folytán a már megszokott igen jó víz használatától egyelőre elesnek. Debreczen, 1902. decz. 30. Tisztelője, Török Péter.

A debreczeni önálló munkás

betegsegélypénztár javára 1903. évi január hó 17-én, (szombaton este) a Korona vendéglő és tanczterme helyiségeiben tartandó barátságos vacsorával egybekötött jótékonycélu tánczestélyre szóló meghívót megkaptuk, mely tudunk szerint több ezer példányban a rendezőség által a szélrózsa minden irányában széjjel küldetett. Mink a magunk részéről anyival is inkább szívesen hívjuk fel az olvasóink figyelmét ezen jótékonycélu mulatságra, mert ismerjük az önálló munkás Betegsegélyző pénztárnak nem csak nemes hivatását, de áldásos működését is.

A kedvezményes áru bérletjegyek és az évi szabadjegyek érvényének kiterjesztése.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága értesíti az érdekelteket, hogy az 1902. évre kiállított kedvezményes áru bérletjegyek és a szolgálati évi szabadjegyek érvénye 1903. évi január hó 31-ig kiterjesztik. A rendes áru vagyis az 1902. évre kiadott 1000 kor. áru I., 700 korona áru II., és 400 korona áru III. osztályu évi bérletjegyek érvénye azonban folyó évi december hó 31-ével megszűnik, vagyis a meghosszabbítás érvénye ezen jegyekre ki nem terjed.

Szerelmesek tragédiája.

Mosonból táviratozzák, hogy a város melletti Level faluban Purgathoffer Lipót levéli 21 éves mészáros segéd belé szeretett a vasúti kiadó örneke leányába. A szép Wimmer Anna azonban nem viszonozta a mészáros szerelmét. Ez nagyon elkeserítette a fiatal legényt, s mielőtt megakadályozhatták volna, revolverrel lelőtte a leányt, azután önmagát lötte föbe. A fiatal ember meghalt, a leány még él, de semmi remény sincs életben maradásához.

Lövöldöző fiáncz.

Schmidt Adolt pénzügyőri biztos a Somogy megyében, a szülöki országon egy Horváth Ferenc nevű szülöki illetőségű, embert megállított s megkérdezte mit viszatyujában Horváth azt mondotta, hogy elemőzsiát. A

biztos felszólította, hogy üljön fel a kocsijára, mit Horváth vonakodott megtenni. A biztos ekkor előrántotta revolverét és azzal fenyegette meg. Mikor az sem használt leugrott a kocsijáról és dulakodni kezdett Horváthtal mikor a kezében tartott revolver állítólag elsült és a golyó Horváth melébe furódott. ki rögtön összeesett. A haldokló embert Szulokra szállították, hol jegyzőkönyvet vettek fel az esetről. Horváthnak családja s több gyermeke van.

A hálás kliens.

A budapesti királyi törvényszék, ő felvétele a király nevében felmentő ítéletet hozott egy rablással vádolt csavargólegény ellen megindított bünpörben. A vádlottat dr. Rosinger Henrik, ügyvéd vette és védőbeszédében erős kriminálisztikai tudással és hatalmas érvekkel tudta menteni védenze ecelekedetét, annyira hogy a bíróságot meg is győzte a fiu ártatlanságáról. A felmentő ítélet kihirdetése után nagy hálalkodva kíséri a fiu ügyvédjét és zokogva kéri elnézését, hogy nem honorálhatja se mmivel sem, irányában tanúsított jóságát. A gavallér fiskális megnyugtatta a sírdogáló fiut, még meg is jutalmazta. Most azután bekövetkezett a tragikum. Az ügyvéd urnak Teréz-köruton levő gyönyörű garconlakását ma délben feltörték. A vakmerő tolvaj behatolt a hálószobába és mindent a mit ott talált, ruhát, ébresztő órát, gyufatartót, összeszedett és iparkodott kijutni a lakásból, sietős lehetett az útja. mert az irodában és a szalonban levő iparművészeti ritkaságok, gyönyörű szőnyegek, értékes képek közül nem vitt el semmit. Alig hagyta el a betörő a lakást, a takarítónő észrevette, hogy igeen járt a lakásban. Rögtön lármát ütött és utána szaladt a lakásból kiment alakok, aki meglátva a takarítónőt, nagy lépésekkel szaladt lefelé a lépcsőkön. Egyenként dobálta el a lopott dolgokat, hogy megmeneküljön, de nem sikerült. A lépcső alján megfogták és nagy diadallal vitték addig, míg rendőrt hoztak. Közben hazajött az ügyvéd és nagy meglepetésére ismeri fel a fiuban az ő védenzét és még jobban csodálkozott, mikor hallotta, hogy a fiu az ő lakását dezsmálta meg. Szemrehányóan fordult a fiu felé és épen vádbeszéd elmondása nyíltak meg ajkai, amikor a fiu mélyen elpirulva így szólt hozzá;

„Csak azért akartam lopni, hogy az eladott holmik árából valami ajándékot vegyek hálám jeléül az ügyvéd urnak.“

A hálás kliens most a börtönben elmelkedik az emberi hálatlanságról.

Elhunyt urinó.

özü. Dr. Simon Gaspárné született Grósz Nagy Róza, folyó hó 24-én életének 46. évében, Szoboszlón hirtelen elhunyt. Alig féleve hogy férjét elvesztette. A gyermekeiért különösen és nagy szeretettel aggódó jótékony-ságaról is széles körben ösmert urinó halála városzerte mély megdöbbenést keltett. — Temetése folyó hó 26-án délelőtt 10 órakor a város közönségének és a kiterjedt rokonságnak nagy részvétele mellett ment véghez.

A Csarnok hangversenye.

Debreczen uri társadalmának érdeklődése most a hoinapi Csarnok-estély felé fordult, melyre a vigalmi bizottság alábbi meghívót bocsátotta ki: Tisztelt tagtárs ur! Tudomására hozzuk, hogy folyó évi december hó 31-én, szerdán hangversenyyel és tombolával egybekötött estélyt rendezünk. A névre szóló ülőhelyek kizárólag a t. hölgyek rendelkezésére állanak, a még ki nem sorolt ülőhelyek a csarnok titkári helyiségében

vehetők át. Az átvett jegyeket nem használás esetén kérjük legkésőbb 31. delelőtt visszaszolgáltatni. Jegy nélkül senki be nem léphet. Kezdete pontban 8 órakor. A hangverseny befejezése után thea. hideg buffet-ről gondoskodik a vigalmi bizottság.

A feledékeny adópénztáros.

A fogarasmegyei Vaad községben, mint Brassóból jelentik, tönkrejutott pillanatnyi feledékenysége miatt egy becsületes ember: Wornika Atyim nevű községi adópénztáros. A faluban már november óta folyik az adóbehajtás s nap-nap után szép összeg gyűlt össze a pénztárban, a melynek őrzője közmegelegedésre már évek hosszu sora óta Wornika Atyim volt. Wornika pénteken este, a mikor hazament hivatalából, elfeledte a pénzszekrényről lehozni a kulcsot. Éjszaka aztán valaki fölbasználta a kinalkozó alkalmat, betopódzott a szobába s a november eleje óta begyűlt pénzt az utolsó krajczárig elvitte a kasszából. Nagy volt aztán másnap reggel a meglepetés, mikor a pénztár ajtaját tarva-nyitva találtak és rajta volt a kulcs is. A legnagyobb volt azonban Wornika Atyim pénztáros rémülete, mert a baj az ő feledékenységből származott. A pénztáros pénzze tette minden vagyonát, pótolta a kárt, de e mellett anyagilag teljesen tönkrejutott s ez eset lelkében is teljesen megtörte. Az adópénztár tolvaját most keresi a csendőrség.

Kikeresztelkedett a halálos ágyán.

Szerelmi bánatában agyonlőtte magát ma Temesvárott egy husz éves fiatalember: Balog István önkéntes. Pollak Bernát temesvári orvos fia. Egy dettai katolikus leányba volt szerelmes, de reménytelenül. Az öngyilkosságot, mint levelezőnk jelenti, a Nádorkaszárnyában követte el. A golyó mellén találta, halálos sebet ejtett, de nem ölte meg azonnal a fiatalembert. Ágyán két órával végzetes tette után találtak egy czédulat, a melyen az öngyilkos fiu kéri, hogy ha nem hal meg rögtön, akkor keresztelje meg a pap. A haldokló fiatal ember szóval is ismételte óhaját, a mire azonnal elhivaták hozzá Tefert belvárosi káplánt, a ki megkeresztelte. A keresztapai tisztségre a székesegyház sekrestyése vállalkozott. A szertartás befejezése után a sebesültet bevitték a katonai kórházba, a hol néhány percz múlva meghalt.

Ellopott ékszeres kirakat.

A lopások történetében páratlanul áll az a vakmerő ékszer lopás, melyet tegnap délután 5 órakor követett el egy eddig még ösmeretlen tettes. A Gréf-féle Kossuth-utcai tőzsde hátsó helyiségében van Kónya László óras műhelye. Az üzlet ajtaja mellé egy másfel méter magas kirakatszerű szekrény volt erősítve, melyben mintegy 1000 korona értékű ékszer, óra és láncz volt elhelyezve. Ezt a szekrényt tegnap öt óra után ellopták. Többen látták vinni a szekrényt. Munkásruhába öltözött volt a tolvaj. A szekrényt a tolvaj a Dégenfeldtéri sátrak között hagyta, miután előbb teljesen kifosztotta. Az üres szekrényt a rendőrség megis találta. — A vakmerő tolvajt nyomozza a rendőrség.

Az „Arany Bika“ szálló átvétele.

Tisztelettel értesitem Debreczen város nagyrédmű közönségét, hogy az „Arany Bika“ szállót 1903 január 1-én átveszem. Az átvétel első percétől kezdve az összes helyiségek, ugymint a kávéház, az étkező termek, a vendégszobák, külön helyiségek, utcai kimérés, valamint a diszterem zavar-talanul és fennakadás nélkül a nagyközönség rendelkezésére állanak. Az „Arany Bika“ összes helyiségeinek berendezése teljesen új; azonban a javítások és átalakítások a

mostani téli időszakban keresztül nem vihetők, ezért nyárra maradnak; de ez a valóság a nagyérdemű közönség legfokozottabb igényei kielégítésére való törekvését és képességét nem gátolja. Kérem a nagybecsült közönség szíves jóindulatu támogatását. Mély tisztelettel: Debreczen, 1902. decz. 30. Németh András és Társa.

Felruházás.

A Polgári asztaltársaság ez évben 2-szor tartja a szegény gyermekek között a felruházást s ezt némi kis ünnepélyességgel köti össze. Ezen 2-dik felruházás holnap, december 31-én lesz a Dreher sörszobánban s erre a t. tagok ezuton is meghivatnak.

A „Bikur Cholim”

debreczeni betegsegélyző egyesület által f. hó 28-án rendezett halesélye alkalmából a következő felülfizetések folytak be az egyesület pénztára javára: Feldmann Gyula 20 kor., dr. Bakonyi Samu, Hajdu Gyula (Balkány), Hoffmann Sándor, Rosenfeld Salamon, Rosinger Lajos 10-10 kor., dr. Révi Nándor 7 kor., Schwartz Vilmos, Lichtblau Albert, Mandel Dezső (Nyirbátor), Nagy Jakab 5-5 kor., Fürst és Aron, Hartstein Péter, Kardos Samu, Löfkovits Arthur, Mihalovits Jenő, Rosenberg Simon, Rózsa Lajos, dr. Rózsa Mór 4-4 k., Ehrenfeld Mór Erős Jakab, Emerich Arnold, dr. Fejér Ferencz, Hajnal Sámuel, Hochfelder Jakab, Krausz Bernát, Schweitzer József, 3-3 korona. Adler Simon, Aufricht Testvérek. Dr. Balázs Bertalan, Berger Mór, Csengeri Ferencz, Debreczeni Jenő, Darvas Testvérek, Falk Lajos, Frank Rezső, Fisch Testvérek, Fischer Adolf, Fleischmann Mór, Fuhlmann Herman, Fried Emil, Dr. Freund Jenő, Fischer Vilmos, Glück Hermann Goldstein és Gelberger, Grausz Mátyás, Gyémánt Salamon, Dr. Gutfreund Sámuel, Hartstein Lipót, Holländer Adolf, Keiner Adolf, Kronovitz Ignác, Lichtschein Samuel, Liedermann Herman, Lusztig Károly, Lusztig Dezső, Lindenfeld J. Jdnő, Muraközi László, Nasch József, N. N. Ormódy Lajos, Ranunkel Ede, Révész Zsigmond, Reichmann Armin, Rosenberg Adolf, Rózsa Ignác, Rosenfeld Mór (termény. keresk.) Schwarcz Henrik, Stark Ignác, Tolnai Dániel, Tóth Béla, Tafier Ignác, Turay Farkas Weinstein Jakab, Dr. Weisz József ügyvéd, ifju. Widder Sámuel, Weisz Adolf, Weisz Lévi, Wiener Adolf 2-2 korona. Bekés Emil, Bekés Lajos, Darvas Izidor, Fogel Izidor, Guttmann Miksa, Goldberger Dávid, Gabányi Sándor, Halász Ignác, Halmágyi József, Hirschfeld Armin, Ippen József, Kohn Adolf, Kohn Márton, Krausz Kálmán, Klein Mihály, Rosenfeld Mór, Schwarcz Armin, Szrolovits József, Szántó Győző, Szilcz Ferencz, Schmeer Sámuel, Ungár Albert, Widder Sámuel, özv. Weissenberg Jakabné 1-1 korona. Fischer Farkas 40 fillér, Weisz Jakab 20 fillér. Fogadják a nemes adakozók az egyesület nevében legforróbb köszönetünk nyilvánítását. A választmány.

Innét-onnét.

A bizottsági tag választás napján különösen kedves feltűnést keltett a balmazújvárosi, illetőleg a tanyai polgárság jövetele.

A kormánypárt futonczai rémülten szaladtak be a pártirodáikba:

— Ismét tizenhat szánka ujjvárosi és tanyai magyar . . .

De ezután ismét érkeztek még vagy 18 szánkával ujjvárosi és tanyai magyarok.

Mindnyájan virágai, diszei, büszkeségei a 48-49-es magyarság virágos kertjének.

De nem is csodálom, hogy a magyar nemzet virágos kertjének olyan igazi virágai ezek a mi derék ujjvárosi és tanyai magyar testvéreink, hisz hatalmas és rendíthetetlen magyar **Kertész család** gondozza, ápolja, növeli őket.

Hanem Debreczen történetében mindenképpen emlékezetes, dicső marad a nemzetes Kertész János bátyánk aranylakodalmja . . . A függetlenségi polgármesterünk választásának, a függetlenségi városatyák diadalmas választásának dícsugaraí ragyogják körül ezt az aranylakodalmi napot és emlékeztet.

A Dreher fehér asztalánál ifjabb Kertész János kedves barátommal, a Kertész család több derék sarjának a társaságában beszélgettünk egy igazi vér magyar emberrel. A tanyán lakos Harangi István bátyánk, örökifju és vidám polgártársunk adta elő több ifjúkori eleményét . . . Poéta barátaim ide ügyeljetek. Szeretetről, szerelemről beszélgettünk és e virágos tárgynak éppen nemzetes Harangi bátyánk volt az előadója. Kedves dolgok voltak ezek . . . Havas hegytetőn gyöngye virágok.

A maesi uradalom leikes igazgatója, a független eszményeknek önzetlen, derék bajnoka, a székely Kövendi Domokos is diadalmasan jutott be a városatyák díszes sorába. Kiváló gazdasági ember. Mezőgazda városunk intéző testülete jeles szakembert nyert benne, pártunk pedig igaz barátot, hű katonát.

A választás hullámai ma már csöndesültek. A mi független pártunk hajója biztos rében ért. Hatalmas friss erővel szerzett és szervezett sereg öröklik belőle. Hivalkodás nélkül említhetjük ez ujjab döntő diadalokat . . . Az elbizakodottság és a régi kárhózatatos rendszer hajótöröttjei pedig, mielőtt végleg napirendre térnének, fogadják csöndes részvétünket. Városatyá Wolafka Nándor püspök feladhatja nekik az utolsó kenetet.

nemes Portörő Kelemen.

IRODALOM.

Szomoru versek.

(Magyar katonasors.)

A két kis fiam katonának készül . . .
— Ki épít balga, gyermekes beszédből?
Mégis az édes anyjokkal mi ketten:
Már ottan látjuk őket képzeletben.

Az édes anyjuk (ott a mosolyában!)
Kész hősöket lát már a két fiában . . .
De én, mint a kárhózatra menőket,
Féltem és óva ölelem meg őket!

. . . , Oh mert ne legyen inkább egy fiam se,
Mint hogy a sorsuk őket odavesse:
Hol idegen bálványért élni, halni,
S hazát, testvért, mindent meg kell tagadni.

(Örvény felé.)

Tisza vize de lassan folydogál,
Folydogál,
A hajlatnál mindenütt meg megáll,
Meg-megáll.
Mitha csak úgy tűnődöznék magába,
— Hiába:

Csak bele kell szakadnia
A széles Dunába,
Dunába!
Magyarország ereje egyre fogy,
Egyre fogy . . .
Magában még megélné valahogy,
Valahogy,
Hej, de ez a közös-bajos élete:
Nem élet,
— Előbb-utóbb csak elnyeli
Az örvény: a német
A német!

Szabolcska Mihály.

A „Vasárnapi Ujság”

december 28-iki száma 30 képpel és színnyomatu díszes képmelléklettel jelent meg. Mikszáth Kálmán a Vasárnapi Ujság főmunkatársa befejezte e számban „A sipsicicza” című egy kötetre terjedő nagyobb elbeszélését s emellett be van fejezve Mark Twain „A hazugság” című új elbeszélése is. A szám további tartalma: „Az új hadügyminiszter” (Pitreich Henrik altbornagy arczképpel.) — „Krisztus megkeresztelése” Markó Károly festménye (színes képmelléklet.) — „Kisfaludy Sándor egy ismeretlen levele” Takáts Sándortól. „Venezuela” (képekkel) Cholnoky Jenőtől. — „A villamos a hóban (Goró Lajos rajzával.) — „Eljegyzés a pozsonyi főhercegei udvarnál” (képekkel.) — „Kerékgyártó Árpád” (arczképpel.) — „Jókay Károly” (arczképpel.) — „Párisi képek a nagy forradalom idejéből” (képekkel egykoru festmények után. — „Sűrűsített táplálékok” (képekkel.) — „Divatlevél” (képekkel.) — „Családi viszály a szász uralkodó házbán” (a szász trónörökösne arczképpel.) — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyesületek. Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 4 kor., „Politikai Ujdonságok”-kal és „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

A kamatteher csökkentése.

(A kölcsönvevő kisbirtokosok érdekében.)

A magyar takarékpénztárak központi jelzálog bankja, ez a budapesti pénzintézet, a mely abból a célból alakult, hogy általa és vele a vidéki intézeteknek az a része, a melyik saját záloglevelek kibocsáthatása hián nincs azon helyzetben, hogy elég és olcsó kölcsönt állíthasson a hitelkeresők rendelkezésére, egy körlevelet bocsátott ki, a melyben a vele szövetkezett intézeteket felhívja, hogy engedjenek inkább a maguk kamatjövendelméből valamit s tegyék ezzel lehetővé azt, hogy a nagy nehézséggel és sok fáradsággal megszerzett kölcsön állományt meg is tarthassák és el ne konvertálják tőlük olcsóbb ajánlattal.

Nagyon helyén való, okos és üdvös ez a szózat; szól ez különösen azoknak a falusi intézeteknek, a melyek a fenti bankkal összeköttetésbe lépnek, ezzel lehetővé teszik, hogy felelnek most már törlesztéses kölcsönt is adhatnak, de arról rendszerint nem szeretnek hallani, hogy az azelőtti kamathasonból egy jöttát is engedjenek, pedig annak a sok mindent eltartó, kinlódó, küzködő magyar gazdaközönségnek nem csak az a czélzata van, hogy amikor nagy telekkönyvi,

üggyévi és szerzési költséggel kicseréli a régi tartozását, melynek csak a kamatait kellett addig fizetnie, egy új törlesztéses kölcsönrel, a melynél tehát a félévi részletekben a kamaton felül tőketörlesztés is foglaltatik, hogy csak törlesztéses kölcsönt kapjon, hanem hogy olcsóbbat is kapjon; az adott új kölcsön feltételei azonban oly komplikáltak, mert bizonyos évekre szólnak, a fizetendő évi járadékban tőketörlesztés is foglaltatik, a kölcsönt árfolyam vonással számolják el, hogy mindezt a gazdaságilag nem képzett, egyszerű, kis birtokos számításba venni nem tudja s csak a későbbi évek során a tények súlya alatt erzi meg, hogy ez a kölcsön még drágább, evvel még kevésbé boldogul.

A gazdaságilag hatalmazás erőteljes Német ország törvényt alkotott (1899. júl. 13. törvény a jelzálog intézetekről) melylyel kimondotta, hogy a záloglevelekben engedélyezett kölcsön kamatlába a záloglevél kamatlábjánál, melyben a kölcsön engedélyeztetik, nagyobb nem lehet: ezzel a természetes összhangot a kölcsönt keresők és az elhelyezést kereső tőkek között létrehozta és hatalmasan hozzájárult ahhoz, hogy a tőkebőség és általa a pénztár olcsóságának áldásaiban a gazda közönység, ez a hatalmas, nemzet fentartó elem részesedjék.

A mit a hatalmas Németország e téren megtehetett, azt mi sajnos ezidőszerint még el nem értük; illetően törvénykorlátozásokat kibocsátó intézetünkre nem erőszakolhatunk a nélkül, hogy ezzel az amugy is igen jelentékeny külföldi kölcsöntőkék beözönlését s ezzel a külföld irányában való további eladásodásunkat elő ne segítenők; könnyíthetünk azonban igen is, ott a hol, a kölcsönvevők kamatterhein: a hol segítenek eképen, ott a kölcsönvevők gazdasági megerősödést, lassacsán önálló tőkeképződést fogja követni ezt az elhatározást; a hol pedig a jelszót: a kamatok egyszerű apasztását meg nem értik, azt a kölcsön anyagi rosszabodása, az adós kisbirtokos osztály gazdasági kimerülése fogja követni a kamatláb politika merevségét.

Általános jelekből itelve e lapnak legelterjedtebb olvasó közönsege van a vármegyében, a melynek aranykalászos rónái az itt érintett kölcsönöknél még elég érintetlen aranybányái, ura, mikor a hitel szervezet már elég fejlett s a helyi középpontokon kívül már a helységekben különböző pénzüntézetek szolgálják a hitelkeresők igényeit, teljes jutalma lesz e soroknak, ha eme pénzüntézetek különböző functionáriusai, a kik a társadalom legkülönbözőbb osztályaiból és rétegeiből tevődnek össze, megértik e sorok, s illetve a kornak gazdasági jelszavát: a kamatterher csökkentésének szükségességét s a maguk megfelelő körében igyekeznek annak érvényt szerezni.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrian elbeszélése után fordította: ifjabb Móríz Pál.

A ki még a gárda felvonulását nem látta a csatateren, el sem képzelheti, micsoda önbizalmat gerjeszt az ilyen fényes, hatalmas csapat a fegyvertársakba. Bátorit és erőt növel. A régi gárda katonái még többnyire leginkább köztársaság idejéből való vén parasztok voltak. Még a legkisebb is jóval magasabb hat lábánál. Csontos, pompás szerveztű férfiak. Haborukban a földesuraknak robotoltak, de aztán tömegestől kel-

tek fegyverre a népért. Hadakoztak ezek Németországban, Hollandiában, Olaszországban, Egyiptomban, Lengyelhonban, Spanyolországban és a muszkák hazájában. Kleber, Hoche, Marcaen parancsolt előbb nekik, de majd Napoleon büszkeségévé váltak, Napoleon becézgette őket magas zsold mellett. Mint valami nagy nagyon gazdáinak tekintették magokat. Nem csak védelmezték, de időnként gyarapítani is igyekeztek azt. Mintha tehát tulajdon javaikat védelmezték volna. Se szülőt, se testvért, se földit nem ösmeretek már. A császár volt az Istenök. Még később a római királyt, a Napoleon fiát is úgy tekintették, mint saját vérbeii fiokat.

Soha sehol nem volt hozzájuk fogható, Annaira megszokták a hadakozást, mintha csak parádeba mentek volna a csatán. Fegyver kézbe. Magas medvebőr süveg. Fehér mellény. Gombolós lábvédő. Mintha mind egyforma lett volna. Bizony a császár a jobb karját nyújtotta ki, midőn most előparancsolta őket.

És katona nyelven annyit jelentett az, hogy „a gárda is megy előre”, minthogy nyert a csatánk.

De mert előzőleg rettenetes vérontás volt.

Balulütöttek ki a rohamok, még ráadásul a poroszok a balszárnyunkba kaptak. Nem is mondtunk mást:

— Most következik a főütés!

De magunkban sokan így gondolkodtunk:

— Ha ez sem sikerül, akkor elvesztünk.

(Folyt. köv.)

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódai
Debreczen, Kistemplom-bazár.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönseget értesíteni, miszerint jelentékeny árszállítással

nagy ujévi vásárt

rendezünk.

Csakis elsőrendű jó minőségű áruk kerülnek eladásra, ugymint: **a legujabb őszi és téli ruhaszövetek, mosó bársonyok és velezek, ruha és blouz-selymek, haraszti-kendő és sálak, Szőnyeg, függöny, butorszövet, pokrócz, ágycsészék, asztalterítők, Uri divatezikkék, kézelők, esernyők, nyakkendő, ingek. Normál (Jäger) ingek, nadrágok, harisnyák.**

Határozott árak. Előzekeny kiszolgálás.

UJDONSÁG!!

Acetylen-zseblámpa

a zsebben kényelmesen hordozható, nagy vakító fénynyel, ég és sötét helyeket, lépcsőket, pinczékét stb. nap-pali világítással lát el. Praktikus, szolid és olcsó 1 drb.

ara a pénz előleges beküldése esetén 1.20 kor., franco utánvétellel 50 fillérrel drágább, 3 drb 3 kor., 6 drb 5 kor. Portó külön.

Kapható Kann Ignácznál, Wien, II., Linienbrungasse 17.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett miúdea szó 4 fillér.

Boros Testvéreknél

divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező **legolcsóbb árakban**. Maradékok féláron.

Csak tiszta darált kávévet vegyünk

1 deca tea 3 kr., nagyüveg igen jó rum 22 kr., egész szemű hurka rizs 14 kr., hófehér só 12 kr., 1 kg. szép nyers kávé 1 frt, 1 liter prima szagnélküli szalon petroleum 12 kr. Minden legolcsóbban beszerezhető Rosenthal Sándornál Csapó-utca 16. sz.

10.

Egy nagy 10 kros petroleum forrás megeredt a Neuman és Weisz cégnél Hatvan u. 5 sz.

Értesítés.

Van szerencsénk a n. é. közönseget értesíteni, hogy

saját gyártmányu finom liszteink

a már közismeretű számok szerint -- úgy a Simonffy utcai fő, mint a fiók üzleteinkben állandóan kaphatók.

Teljes tisztelettel:

Gémes Ferencz és társa

orosházi házi kenyér sütőde.

Telefonszám 32.

382 1902 sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi XL. tc. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. tvszék 1901. évi 16066 V. sz. végzése következtében dr. Lövy Béla ügyvéd által képviselt Engel Ignác h.-dorogi lakos javára Szakáll Antal, János, István és Imre h. dorogi lakosok ellen 1216 kor. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 840 koronára becsült 3 db ló, tehén, ló szerszám, ló szekér, 5 db. hizott sertés, szóró rostából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a h.-nánási kir. jbi-róságok V. 279/7-1901. sz. végzése folytán 1216 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. é. nov. 5 től járó 6 % kamatai és eddig összesen 143 kor. 54 fillér bíróság már megállapított költségek erejéig Szakáll Antal h.-dorogi lnkos lakásán leendő eszközésére 1903 évi január hó 2. napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 LX. tcz. 107 és 108 § a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adadni.

Kelt H. Nánáson, 1902. decz. 14-én.

Muraközy Gábor
kir. jbir. végrehajtó.

